

Nog één keer alles:

Hard Bass – The Last Formation

In het GelreDome vond op 9 februari de allerlaatste editie van Hard Bass plaats. Door organisator B2S werd flink uitgekapt om het hardstyle-feest, dit jaar voor het elfde jaar op rij in GelreDome, een passend afscheid te geven. De set was enorm, het gewicht in het stadiondak van recordomvang. We spraken erover met technisch producent Rudy Vorstenbosch (4AV Technical Productions) en producent Joost van Straten (B2S). "Het wordt een fijne afsluiter."

Foto's Delio Nijmeijer, Kevin Verkruijssen, Rutger Geerling en Stephan Versluis

We treffen Rudy Vorstenbosch en Joost van Straten op de woensdag voor Hard Bass. Bovenaan de tribune van het GelreDome is er even een moment om de werkzaamheden op de vloer mooi te overzien. Het stemt het duo tevreden. Er heerst rust in de betonnen bak, niemand rent, alles gaat volgens plan. En dus is er tijd om het gesprek aan te gaan over de (technische) productie van wat de allerlaatste editie van Hard Bass gaat worden. Organisator B2S vindt het tijd voor nieuwe dingen en dus kan Hard Bass te ruste gelegd worden op een moment dat het nog goed gaat met het feest. Beter kan eigenlijk niet.

4AV

Rudy Vorstenbosch is zeker niet oud, maar kan qua ervaring in de branche wedijveren met de oude rotten. Zo'n 22 jaar geleden was hij actief in de verhuur van licht en geluid en daarnaast als freelance technicus, waarmee hij op den duur al bij grote danceproducties als Sensation, Innercity en Trance Energy betrokken raakte. Na de verkoop van zijn verhuurbedrijf besloot hij een nieuwe weg in te slaan, geeft

hij aan: "Ik wilde niet meer investeren in spullen en ben gewoon op pad gegaan en langs de mensen in mijn netwerk gereden. Het was de tijd waarin de corporate markt aardig op zijn gat lag en dance juist booming was, dus daar werden de pijlen op gericht. De agenda werd zo bijna direct gevuld en ik ging aan de slag als freelance technisch producent voor producties als Extrema, Solar, Tomorrowland en Decibel, maar het eerste project dat ik ooit echt als producent deed, was Hard Bass 2010, hier in het GelreDome. Het was meteen een groot project dus om als 'starter' te doen, maar B2S gaf me dat vertrouwen, ook omdat ze me al heel lang kenden. We brachten het tot een goed einde en sindsdien doen we met 4AV als technisch producent eigenlijk alle grotere producties voor B2S."

VERLENGSTUK

De manier van werken die 4AV nastreeft, is exact de manier van werken die wordt

De bijdrage van Frontline Rigging & Motion

Het UFO ontwerp van 'The Last Formation' werd extra ondersteund door twaalf meter hoge 'launchpad stabilizers', voorzien van deco en licht. Om het dramatische effect nog meer te vergroten werd Frontline Rigging & Motion gevraagd om het terugklappen hiervan mogelijk te maken. De combinatie van Frontline's eZ-trolley systeem en VMK-s-500-computertakels, aangestuurd door het Unican I-motion SIL3 operating systeem, maakte van deze vraag een mooi stuk showtechniek. "Tezamen met tien zaal pods een mooi project om betrokken bij te zijn", vertelt Han Wannemakers. "Key bij dit soort producties is altijd de samenwerking tussen de verschillende partijen. Die was ook deze keer weer 100%."

gehanteerd in de samenwerking met B2S. "Het liefst willen we een verlengstuk van een organisatie zijn en echt naast ze staan. Niet alleen inhaken wanneer het gevraagd wordt dus, maar het hele jaar door heel dicht tegen de organisatie aan zitten, dan functioneren we het best. Een stukje advies geven, meekijken, begeleiden... het is een prettige manier van werken en je kunt dan ook echt iets bijdragen", vertelt Vorstenbosch. "Omdat we al zo

lang samenwerken met B2S is er over en weer veel vertrouwen en kun je ook echt zo werken." Producent Joost van Straten (B2S) kan het alleen maar beamen. Hij is bezig met zijn elfde editie van Hard Bass en werkte al tien jaar samen met Vorstenbosch en 4AV: "We spreken elkaar het hele jaar door en dat maakt de productie doorgaans soepel. Sowieso proberen we bij B2S het focusteam altijd zo vroeg mogelijk bij een productie te betrek-

DE BIJDRAGE VAN BROK DECOR
 Brok Decor is al een aantal jaar de huisleverancier qua decor voor B2S, met Hard Bass als grootste indoor event. Roy Feenstra is de decorproducent en is eindverantwoordelijk vanuit Brok voor alles wat met decor te maken. "De afgelopen maanden zijn alle partijen intensief met elkaar aan de slag geweest om de haalbaarheid te checken van al het moois wat er weer bedacht was", vertelt hij. "Na dit traject en een aantal productie-meetings zijn we begonnen met de prefabricatie van het decor. Voor zover mogelijk wordt alles in eigen huis gemaakt. In onze werkplaats in Zaandam beschikken we over een groot aantal machines en we hebben daar de ruimte om de decors uit te leggen en te schilderen." De hele prefabricatie heeft zo'n twee weken geduurd. "In deze preproductie wordt er rekening gehouden met gemaakte afspraken en de logistiek waar we op locatie mee te maken hebben. Zondag 3 februari zijn we begonnen met het bouwen van Hard Bass en op woensdag 6 februari hebben we het grootste gedeelte technisch opgeleverd. Naast het decor van de 'main' verzorgden we nog het decor van de merchandise- en entreetenten, en assisteerden we waar dat nodig was. Het mooie en leuke van de indoor events is dat je moet samenwerken met de verschillende disciplines. Je staat met z'n allen op een klein stukje van de locatie waar alles bij elkaar komt. Elk jaar wordt het complexer en ingewikkelder, dat is wat het zo divers houdt en elke keer weer uitdagingen met zich meebrengt."

Dit jaar was volgens Feenstra weer een zeer geslaagde editie, waar weer erg fijn is samengewerkt met alle toeleveranciers: "Daarom willen we graag 4AV bedanken voor hun inzet en meedenken, maar natuurlijk ook B2S voor de kans om te mogen laten zien wie we zijn en waar we voor staan."

ken. Dat gaat niet altijd, maar bij 'de ideale productie' zou je dat moeten doen. Hier bij Hard Bass gebeurt het sowieso altijd. Op een gegeven moment kun je dan ook veel sneller schakelen met de disciplines die daarna komen. Wij leggen eigenlijk de basis....dit is wat we willen...dan kunnen vervolgens deco en creatie door en kunnen showelementen toegevoegd worden. Dat is fijn werken."

ALLES UIT DE KAST

Ook dit jaar kwam deze manier van werken goed van pas, geeft het duo aan. Pas relatief laat was namelijk bekend wat het definitieve plaatje moest gaan worden. "En dan wordt

er qua show ook nog behoorlijk uitgepakt", geeft Van Straten aan. "Er werd eerst over gedacht om van deze show een samenhang van alle eerdere edities te maken, maar het is nu toch een op zichzelf staande show geworden met de zwaarste set die we ooit gedaan hebben. We hebben alles uit de kast gehaald om dat te realiseren en tot nu toe lukt dat heel goed. De sfeer is ontspannen, ook door de jarenlange ervaring die we hier in het GelreDome hebben en de samenwerking met 4AV. Anders krijg je het in zo'n korte periode ook niet voor elkaar. Overigens geldt hetzelfde voor de leveranciers en de locatie. We kennen elkaar al heel lang, dus we

weten precies wat we aan elkaar hebben en hoe we het 't beste voor elkaar kunnen krijgen."

VLOEIEND

Het is nogal wat, wat er in GelreDome voor elkaar gebokst wordt voor de laatste Hard Bass. "Om iets eerder op te kunnen leveren, zodat er meer rehearsals kunnen zijn, hebben we dit jaar de zondag bij de bouwperiode getrokken. Een dag eerder bouwen dus, zodat het showteam eerder aan de gang kan", geeft Vorstenbosch aan. Op zaterdag werkte voetbalclub Vitesse nog een thuiswedstrijd af in het GelreDome. Na de wedstrijd vond een snelle schoonmaak plaats en op het moment dat de Hard Bass-ploeg op zondag binnenkwam waren de laatste werkzaamheden van het buitenschuiven van het veld nog aan de gang. Vorstenbosch: "Daarna begonnen we met het uitzetten van de rigging, gingen de hoogwerkers naar binnen en begon-

nen we met het hangen van de rigging en de bouw van diverse objecten. De zondag was verder een normale bouwdag, voor de maandag werd vooraf besloten een nachtbouw te gaan doen. Dat bleek praktischer te zijn om de puzzel beter in elkaar te kunnen laten vallen, waardoor de mensen op dinsdagochtend weer vloeiend door zouden kunnen."

De bijdrage van The Crewfactory

"Afgelopen editie zijn wij er voor de derde keer bij geweest", vertelt Job Joosten van The Crewfactory. "We hebben in 2016 in combinatie met B2S en 4AV een lichtobject ontwikkeld dat qua uitstraling en functionaliteit perfect aansluit bij Hard Bass. Het lichtobject is dmx aanstuurbaar en RGB uitgevoerd waardoor het hele kleurenspectrum mogelijk is. Er zijn driehonderd stuks van geproduceerd in drie verschillende formaten." The Crewfactory is specialist in creative LED en heeft inmiddels al diverse decorstukken bij Hard Bass van stuurbare ledtechniek voorzien. "Door het gebruik van deze custom objecten krijgt een evenement zijn unieke eigen uitstraling en dat is bij een evenement als Hard Bass duidelijk zichtbaar", geeft Joosten aan. "We zijn dan ook erg trots dat we de afgelopen jaren ons steentje hebben kunnen bijdragen aan dit prachtige en productioneel ijzersterke evenement."

LOGISTIEKE OPERATIE

Het centerpodium, waarboven een gigantische futuristisch ogende constructie hangt, is in zijn geheel 's nachts gebouwd. Daarna ging het dinsdag inderdaad soepel verder, geeft Vorstenbosch aan: "Het is goed uitgedacht en dat moet ook wel, want het is een flinke logistieke operatie. In totaal zijn er zo'n 150 mensen bezig op de

VISIT US @
prolight+sound
Hall 8, #F28

be light years ahead

Explore a whole new universe of top modern lighting to electrify your audiences. The new powerful yet energy efficient Cameo OPUS® series of moving heads has landed. LED from outer space.

OPUS® SP5

HIGH CLASS
PROFILE MOVING HEAD
500 W / 15.000 lm

OPUS® SP5 FC

HIGH CLASS
PROFILE MOVING HEAD
300 W / 9.000 lm

OPUS® S5

HIGH CLASS
SPOT MOVING HEAD
380 W / 17.500 lm

DESIGNED & ENGINEERED
IN GERMANY

step into the future at:
cameolight.com/OPUS-SERIES

Cameo®
is a brand of **adam hall** experience
event technology

SOUND
TECHNOLOGY

LIGHT
TECHNOLOGY

STAGE
EQUIPMENT

HARDWARE
FOR FLIGHTCASES

share the experience at
adamhall.com

De bijdrage van The Powershop

The Powershop verzorgde vele jaren de stroomvoorziening voor Hard Bass. Gebruikmakend van de aanwezige vaste stroomaansluitingen in het GelreDome zorgde The Powershop ook bij deze laatste editie voor de gewenste onderverdeling. Niet alleen voor de stage met licht, geluid en video en dergelijke, maar ook voor de site zaken, zoals de entree en garderobetenten buiten het GelreDome. Tijdens de show waren monteurs van The Powershop aanwezig om eventuele verstoringen direct te kunnen verhelpen.

vloer en zijn er tussen de zeventig en tachtig transporten nodig voor de hele set. Bovendien is er maar één doorgang waardoor alles naar binnen kan, dus dat moet allemaal in de juiste volgorde gebeuren. Daarnaast moet er een compleet vloerplan zijn van wie waar zijn spullen neerzet. Bij de afbouw is het al

net zo. De hele karavaan komt dan nog een keer op gang, maar dan gebeurt het in een derde deel van de tijd."

MULTIFUNCTIONELE SETTING

Zoals gezegd werd er vooraf over gedacht om bepaalde zaken uit de shows van de afgelopen tien jaar terug

DE BIJDRAGE VAN PHILIPPO PRODUCTIONS

Phlippo Productions werd door B2S aangesteld als technical supplier voor rigging, licht en video. "Omdat het totaalplaatje van de set van deze speciale editie laat bekend was, moest er snel gehandeld worden tussen alle partijen", vertelt Glenn Grosemans (CrewChief & Assistent Project Manager). "Als je dan als partner aan tafel zit heeft dat zo zijn voordelen. De totale set die in het dak van de GelreDome kwam te hangen had een serieuze omvang en een flink gewicht waar rekening mee gehouden moest worden. Samen met de productie is het dan belangrijk om vanuit Phlippo snel te schakelen, zodat alles tijdig op zijn plaats hangt voor decor en andere partijen. In samenwerking met 4AV en Frontline kwamen we hier vlot mee op weg."

Na de eerste productiemeting werd snel duidelijk dat het een strakke load-in planning zou worden. "Daarom gingen we in de twee weken voor show al aan de slag in ons warehouse met het bouwen van het control systeem voor het licht (zie foto, red.), bestaande uit MA2 en Luminex Node 8 en de totale network control via Luminex RFO Switch. Zondag voor het event zijn we van start gegaan met de rigging en basis trussing. Door een sterke voorbereiding en planning van alle partijen, zoals producenten, layher, deco, motion en techniek, verliep de opbouw zoals hij op papier bedacht was."

De productie op zich had zijn complexiteit wel mee, geeft Grosemans aan: "Op verschillende punten, zoals bijvoorbeeld de videovloer onder hoek, was een goede samenwerking tussen o.a. Phlippo en podiumbouwer Coreworks een must. Door een goede communicatie en voorbereiding verliep die samenwerking zeer vlot. Na de edities van 2015, 2016 en 2017 was er toch wel een zeker eergevoel bij de crew van Phlippo om de laatste editie van Hard Bass tot een goed einde te brengen. Gelet op het mooie resultaat was dit zeker geslaagd."

FUZE SERIES MOVING HEADS

FUZE75S SPOT
LED MOVING HEAD

FUZE75B BEAM
LED MOVING HEAD

FUZE610Z ZOOM
LED MOVING HEAD

BEAMZLIGHTING.COM

BEZOEK ONZE STAND

2-5 APRIL 2019 · HALL 12.1 STAND D47

prolight+sound

**BEAMZ PROFESSIONAL
STAGE SYSTEM**

**RUIM UIT
VOORRAAD
LEVERBAAR**

**ALUMINIUM TRUSS
& ZWARTE TRUSS**

DE BIJDRAGE VAN FOCUS

Ook voor de elfde editie in het GelreDome was Focus Advanced Event Technology de leverancier van het geluidssysteem. Het bewezen en door Focus ontwikkelde multisource line array systeem kwam ook deze editie weer prima tot zijn recht. Deze zeer specifieke techniek leverde een indrukwekkend geluid op in de zaal, maar totaal geen geluidoverlast naar de omgeving. Op de foto staat Focus-directeur Theo van Workum met het cadeau dat hij ontving van B2S voor de fijne samenwerking al die jaren. Een overzicht van de indrukwekkende materiaal lijst van Focus, zoals deze in het GelreDome is gebruikt:

Main PA 4x Array 8x K-1 en 3x K-2 & 4x SB28 behind

L-Acoustics - K1, element	32
L-Acoustics - K2, element	12
L-Acoustics - SB28, subwoofer	48
L-Acoustics - KARA, element	18

Delay 4 rijen breed en lijnen 4 diep (16 stuks)

L-Acoustics - K2, element	96
L-Acoustics - K1 Sub, element	40
Dolly (for 4x K1 or 4x K1 Sub)	10
Protective cover (for 4x K1 or 4x K1 Sub)	10

PA Deck Oost 1 x 7 K-2 en 3x 6 K-2

L-Acoustics - K2, element	24
---------------------------	----

Deck West idem als deck Oost

L-Acoustics - K2, element	24
---------------------------	----

Extra voor blok 1 deck oost en deck west

L-Acoustics - K2, kit [2 pieces] not for groundstacking	1
---	---

VIP deck Zuid

L-Acoustics - Arcs Focus 15gr x 90gr, element	8
---	---

Monitor en stage

L-Acoustics - KARA, element	6
L-Acoustics - SB18, subwoofer	2
L-Acoustics - X15 HiQ element	4

Amps front array's

L-Acoustics - LA 12X/3 AES amprack (LA-RAK II) KIT	4
L-Acoustics - LA 12X/3 AES amprack (LA-RAK II) KIT	4

Amps Subs en Fills

L-Acoustics - LA 8/3 AES amprack, 32A CEE red (La-Rak) KIT	4
--	---

Amps Delay's

L-Acoustics - LA 12X/3 AES amprack (LA-RAK II) KIT	6
--	---

L-Acoustics - LA 12X/3 AES amprack (LA-RAK II) KIT	10
--	----

Amps Deck oost en west

L-Acoustics - LA 8/3 AES amprack, 32A CEE red (La-Rak) KIT	8
--	---

Amps vip zuid

L-Acoustics - LA 12X/1 AES amprack KIT	1
--	---

Amps monitor

L-Acoustics - LA 8/3 AES amprack, 32A CEE red (La-Rak) KIT	1
--	---

Drive

Dolby - Lake, LM-44 processor (4in/4out or 8in/8out AES)	12
--	----

Outboard

Waves - MaxxBCL	1
-----------------	---

Controls

DiGiCo - SD12 incl. Optocore module	1
DiGiCo - SD11, Live Digital Console	1
DiGiCo - SD/Optocore rack, 192kHz 56in/24out/8AES/EBU	2
DiGiCo - D-rack, 32 in / 16 out	1

Wireless

Shure - AD4D-E two way kit ch. 21/41 [A]	1
--	---

Intercom

GreenGo - wired intercom BPX kit [4 pieces]	2
GreenGo - wired intercom BPX kit [6 pieces]	2

te laten komen in deze show. In plaats daarvan is het een op zichzelf staande show geworden, met qua stage design een gigantische multifunctionele setting. De 'key feature' is een enorme futuristische bol die in slowmotion uit het dak komt. "DJ's die opkomen plaatsen daar als het ware hun set in, die dan ge-upload wordt en als een soort tijds capsule de ruimte ingeschoten wordt", vertelt Vorstenbosch. "Zie het maar als een mission control center, met vleugels aan de zijkanten. In het middengedeelte ligt een schuine ledvloer waarop voortdurend videocontent te zien is en in het midden zit een opkomststrap. In het midden landt steeds die grote bol en aan de zijkanten zijn vier grote bewegende armen gemaakt die wegvallen als de bol weer opstijgt. De schuine ledvloer is dan het lanceerplatform."

HOEVEELHEID

Het zorgt bij elkaar voor een gigantische set. "De grote uitdaging wordt hier altijd gevormd door het dak", vertelt Joost van Straten. "Er is qua gewicht een maximum aan verbonden, maar er is dit jaar weer een record gehaald. Er hangt in totaal meer dan 130 ton aan gewicht in het dak, waar we begin januari groen licht voor hebben gekregen." Toch is 'complex' volgens Van Straten en Vorstenbosch niet eens het juiste woord als het om deze productie gaat. "Het zit 'm vooral in de hoeveelheid, maar er zit ook heel veel detail in", vertelt Vorstenbosch. "Ook zitten veel dingen heel dicht bij elkaar, waardoor het ook voor de rigging een uitdaging is. Ook de bouwvolgorde is daarbij cruciaal. Als het ene te vroeg hangt, kan een andere discipline er niet meer bij. Vooraf hebben we daar uitgebreid over gesproken en hebben we een en ander gesimuleerd om problemen op de vloer te voorkomen."

GELUID

Qua leveranciers zijn het bij Hard Bass vaak terugkerende namen die betrokken zijn. "Sommige daarvan, partijen als Laser Image en Pyrofoor de Amsterdam bijvoorbeeld, staan ook heel dicht bij de organisatie", geeft Vorstenbosch aan. "Hetzelfde geldt voor Rent-All, dat het geluid levert. Hun aanwezigheid is een vast gegeven, ook omdat zij in de persoon van Ben Brouwers voor deze locatie een heel specifiek geluidsonwerp gemaakt hebben, wat heel belangrijk was om de overlast

PRODUCTION BROTHERS: SPECIALIST IN SIGNAGE VOOR EVENEMENTEN

SIGNAGE

Production Brothers is specialist in het maken, verhuren en plaatsen van bewegwijzeringborden (signage) op en rond evenementen.

INNOVATIE

Production Brothers denkt graag met u mee en blijft slimme oplossingen ontwikkelen. Oplossingen, waarbij u als organisator nog makkelijker kunt werken aan de veiligheid van uw evenement.

MONTAGE

Production Brothers neemt zorg uit handen. Wij plaatsen op de juiste plekken, op elke positie en aan elke constructie. Welke methode wordt gebruikt, bepalen wij in overleg.

KNIGHTS OF ILLUMINATED SIGNS

Production Brothers biedt onder de naam The Knights of Illuminated Signs een variatie aan lichtoplossingen om borden en/of opzethekken te verlichten.

ZONNEPANELEN

Nieuw in ons assortiment: zonnepanelen. Door het gebruik van zonnepanelen, wordt de gebruiksduur van standaard 30 uur verlengd van het begin van de lente tot diep in de herfst.

De bijdrage van Coreworks BV

Voor de Last Formation van Hard Bass heeft Coreworks BV een mainstage constructie gebouwd die de hele noordzijde van het GelreDome in beslag nam. De oost-, west- en zuidflanken waren daarnaast voorzien van riante publieksdecks die aansloten bij de bestaande tribunes. Tot slot leverde Coreworks nog een aantal standaard eventconstructies, zoals torens, camera prakken en crane decks. Voor dit project hebben de podiumbouwers van Coreworks 34.366 onderdelen door hun handen laten gaan, in totaal zo'n 210.970 kg aan staal. Met dertig mensen werd zes dagen lang gewerkt om dit te realiseren.

naar buiten te beperken en de bezoekers toch de maximale geluidsdruk te kunnen bieden. Het komt er op neer dat er naast de front arrays in het dak nog een matrix van zestien arrays boven het publiek hangt, die onder een heel schuine hoek naar beneden afstraalt. Bij normale concerten zie je dat hier overigens niet terug, maar bij een feest als Hard Bass is het noodzakelijk."

TROTS

Van Straten en Vorstenbosch geven aan redelijk ontspannen naar de showdag te kunnen toewerken als het blijft gaan zoals het tot nu toe gegaan is. "Wat dat betreft wordt het een fijne afsluiter", zegt Van Straten. "Toch is het ook wel gek. Je gaat er in alsof het een 'gewone' Hard Bass is en

er volgend jaar ook weer automatisch een editie is, maar ik heb me op de vloer toch ook al wel een paar keer beseft dat het de laatste keer is en het in deze hoedanigheid afgelopen is. Al die jaren ben je elke keer tot het gaatje gegaan en dat geldt ook weer voor deze editie. Als ik hier zit en kijk naar wat er in het dak hangt en wat er op de vloer gebeurt, dan ben ik echt enorm trots. Persoonlijk vind ik dit ook het mooiste wat er is. Lekker buiten spelen en dat het dan ook nog eens allemaal klopt zoals we het bedacht en tot in de detail besproken hebben. Blijer kun je mij niet maken. Als je het met elkaar doet en de rolverdeling goed is, dan kun je als team echt heel veel bereiken. Het is natuurlijk mijn werk, maar omdat we er zoveel passie in stop-

pen en er echt van houden, voelt het nooit zo. Bovendien doen we het met een leuk team, dat is ook belangrijk. Je kunt het nog zo leuk vinden, maar als je niet de juiste mensen om je heen hebt en te maken krijgt met leveranciers waarmee je niet door één deur kunt, dan gaat de lol er snel af. Ook wat dat betreft is het hier echt top." Rudy Vorstenbosch kan het alleen maar beamen: "Ik ben absoluut trots als ik hier rondkijk. Het is mooi dat je met het hele team weer zoiets aan het neerzetten bent. Na al die voorbereiding, al die mails, telefoongesprekken en meetings is het dan eindelijk zover. En maandag loop je hier weer rond in een lege bak, alsof er niks gebeurd is.....deze keer voor het laatst."